

४ ऐतरेयब्राह्मणे प्रथमपंचिका. ५, ६, ७.

कुर्वीत ; जागता वै पशवः पशुमान् भवति य एवंविद्वान् जगत्यौ कुरुते. विराजावन्नाद्यकामः कुर्वीतान्नं वै विराट् ; तस्माद्यस्यैवेह भूयिष्ठमन्नं भवति स एव भूयिष्ठं लोके विराजति तद्विराजो विराट्त्वं वि स्वेषु राजति श्रेष्ठः स्वानां भवति य एवं वेद ॥ ५ ॥

अथो पंचवीर्यं वा एतच्छंदो. यद्विराड् यत्त्रिपदा तेनोष्णिहा गायत्र्यौ यदस्या एकादशाक्षराणि पदानि, तेन त्रिष्टुब्यत् त्रयस्त्रिंशदक्षरा तेनानुष्टुभ्, न वा एकेनाक्षरेण छंदांसि वियंति न द्वाभ्यां. यद्विराट् तत्पंचमं सर्वेषां छंदसां वीर्यमवरुंधे, सर्वेषां छंदसां वीर्यमश्रुते सर्वेषां छंदसां सायुज्यं सरूपतां सलोकतामश्रुते उन्नादो उन्नपतिर्भवत्यश्रुते प्रजयान्नाद्यं य एवंविद्वान् विराजौ कुरुते. तस्माद्विराजावेव कर्तव्ये; प्रेत्थो अग्न, इमो अग्न इत्येते. ऋतं वाव दीक्षा सत्यं दीक्षा तस्मादीक्षितेन सत्यमेव वदितव्यमथो खल्वाहुः को ऽर्हति मनुष्यः सर्वं सत्यं वदितुं सत्यसंहिता वै देवा अनृतसंहिता वै मनुष्या इति. विचक्षणवर्ती वाचं वदेच्चक्षुर्वै विचक्षणं. वि ह्येनेन पश्यतीत्येतद्ध वै मनुष्येषु सत्यं निहितं यच्चक्षुस्तस्मादाचक्षाणमाहुरद्रागिति स यद्यदर्शमित्याहाथास्य श्रद्धधाति. यद्यु वै स्वयं पश्यति न बहूनां च नान्येषां श्रद्धधाति. तस्माद्विचक्षणवतीमेव वाचं वदेत् सत्योत्तरा हैवास्य वागुदिता भवति भवति ॥ ६ ॥ इत्यैतरेयब्राह्मणे प्रथमपंचिकायां प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

स्वर्गं वा एतेन लोकमुपप्रयंति यत्प्रायणीयस्तत्प्रायणीयस्य प्रायणीयत्वं. प्राणो वै प्रायणीय उदान उदयनीयः समानो होता भवति ; समानौ हि प्राणोदानौ प्राणानां कृष्यै प्राणानां प्रतिप्रज्ञात्यै. यज्ञो वै देवेभ्य उदक्रामते देवा न किंचन शक्नुवन् कर्तुं न प्राजानंस्ते ऽब्रुवन्नदिति त्वयेमं यज्ञं प्रजानामेति सा तथेत्यब्रवीत्सा वै